

JULKISET HANKINNAT, mitä ja miksi näin?

JULKISTEN HANKINTOJEN AMMATTITAITOA ORGANISAATIOSI HYÖDYKSI

Ju-Ha Consulting Oy

Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016

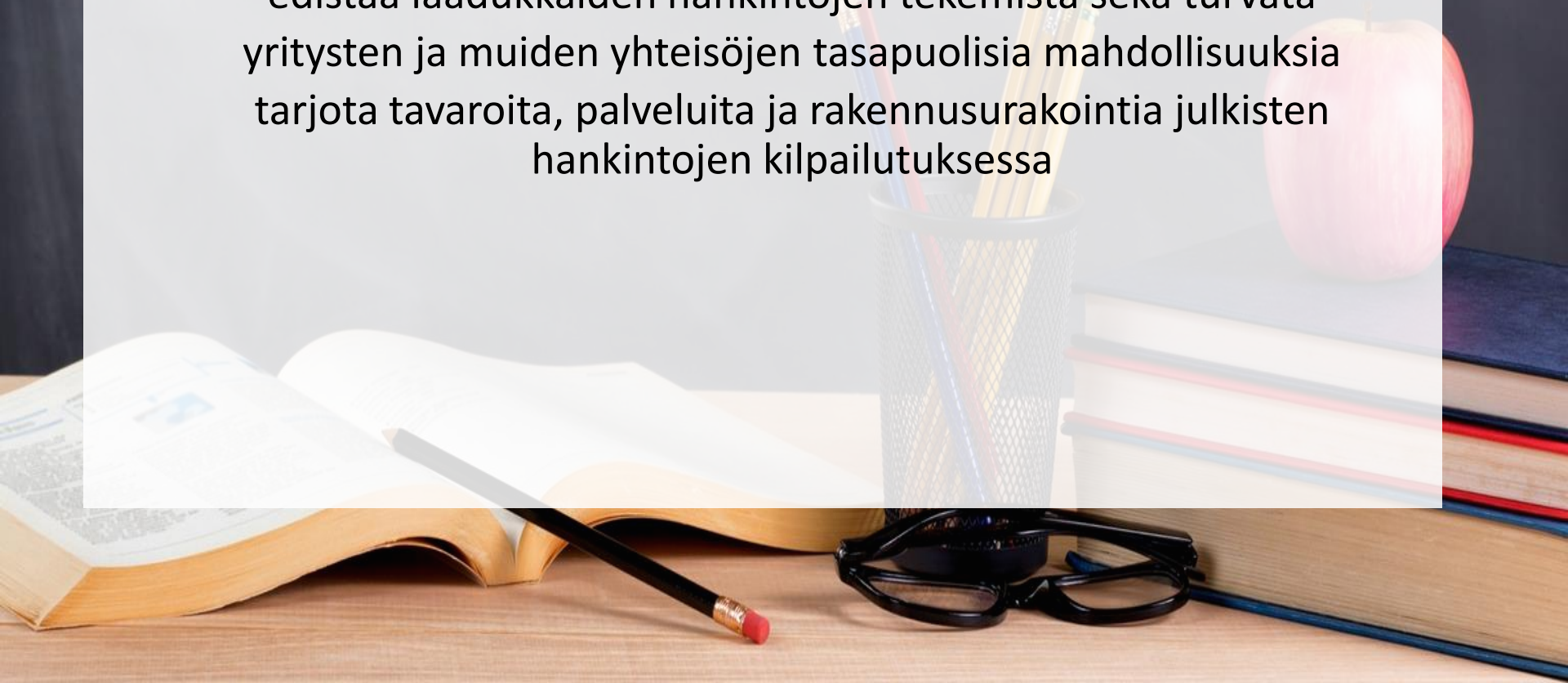
Hankintalaissa säädellään kilpailuttamismenettelyistä ja toimintavelvoitteista, joita julkisten viranomaisten ja muiden lain soveltamisalaan kuuluvien hankintayksiköiden on hankinnoissaan noudatettava.

Toimintavelvoitteiden taustalla ovat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaiset syrjimättömyyden, yhdenvertaisuuden, avoimuuden ja suhteellisuuden periaatteet

Laki astui voimaan 1.1.2017

Soveltamisala

Hankintalain tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä, edistää laadukkaiden hankintojen tekemistä sekä turvata yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuolisia mahdollisuuksia tarjota tavaroita, palveluita ja rakennusurakointia julkisten hankintojen kilpailutuksessa

Hankintalain kolmiportainen sääntely:

Ilmoitusvelvollisuus kansallisesti www.hankintailmoitukset.fi

Tavarat ja palvelut 60 000 €

Ilmoitusvelvollisuus Euroopan laajuisesti www.hankintailmoitukset.fi ->
TED-ilmoitusjärjestelmä

Tavarat ja palvelut 221 000 €

Kansallisen kynnyksarvon alittavat hankinnat = pienhankinnat

- Tavara - ja palveluhankinnat joiden sopimuksen arvo on alle 60 000 € ja urakat joiden sopimuksen arvo on alle 150 000 €.
- Hankintalain kansallisen kynnyksarvon alittavat hankinnat voidaan kilpailuttaa hankintayksikön omien hankintaohjeiden mukaisesti.

Mitä hankintalaki määrää?

Hankintalaki kattaa vain osan koko hankintaprosessista. Hankintalain velvoitteet ovat menettelytapasäännöksiä, eli ne koskevat itse kilpailuttamisprosessia.

Hankintalaki ei ota kantaa hankinnan sisältöön tai sopimusehtoihin.

Hankinnan kokonaisvaltainen suunnittelu ja ostamisen osaaminen ovat ensiarvoisen tärkeitä hyvän lopputuloksen saavuttamiseksi.

Onnistuneen hankinnan edellytys on, että ostaja tietää, mitä haluaa ostaa ja mitä markkinoilla on tarjolla. Tarjoajien on myös ymmärrettävä ostajan tarpeet ja odotukset.

Julkisessa hankinnassa hyvän tarjouspyynnön laatiminen edellyttää markkinoiden tuntemista.

Tuntemalla markkinoiden tarjontaa hankintayksikkö voi selkeämmin määritellä hankinnan kohteen valintaperusteet, vertailuperusteet ja sopimusehdot.

Hankintalain tavoitteet

2 §

Lain tavoitteet

Lain tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä, edistää laadukkaiden, innovatiivisten ja kestävien hankintojen tekemistä sekä turvata yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuoliset mahdollisuudet tarjota tavaroita, palveluja ja rakennusurakoita julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.

Hankintayksiköiden on pyrittävä järjestämään hankintatoimintansa siten, että hankintoja voidaan toteuttaa mahdollisimman taloudellisesti, laadukkaasti ja suunnitelmallisesti olemassa olevat kilpailuolosuhteet hyväksi käyttäen ja ympäristö- ja sosiaaliset näkökohdat huomioon ottaen. Hankintatoimintaan liittyvien hallinnollisten tehtävien vähentämiseksi hankintayksiköt voivat käyttää puitejärjestelyjä sekä tehdä yhteishankintoja tai hyödyntää muita yhteistyömahdollisuuksia julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.

Hankinnat on toteutettava tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina. Hankinnat on pyrittävä järjestämään siten, että pienet ja keskisuuret yritykset ja muut yhteisöt pääsevät tasapuolisesti muiden tarjoajien kanssa osallistumaan tarjouskilpailuihin. Tässä laissa tarkoitettut kansalliset kynnysarvot alittavissa hankinnoissa on pyrittävä huomioimaan hankinnan kokoon ja laajuuteen nähden riittävä avoimuus ja syrjimättömyys.

Tutustu markkinoihin 😊

Kyllä hankinnoista saa ja pitääkin jutella

1. Hankinnat tehdään ihmisiä ja tulevaisuutta varten!
2. Muista, että hankintojen päämääränä on toimiva sopimuskausi, ei prosessi tai paperi.
3. Uskalla olla aktiivinen valmisteluvaiheessa.
4. Hankinnat ovat enemmän viestintää ja kanssakäymistä kuin juridiikkaa.
5. Tuo itsesi esille, kerro hankintayksikölle mitä sinä teet ja kuinka hyvä sinä olet
6. Markkinointi on luvallista ja toivottavaa

Milloin ja miten hankintaan voi vaikuttaa?

Hankinta tehdään niillä perusteilla jotka on kirjattu tarjouspyyntöön ja sen liitteisiin.

Tarjoajan tulee tarjouta tehdessään tietää mihin on sitoutumassa joten myös sopimusluonnos tai hankinnan pääasialliset kaupalliset ehdot tulee ilmetä hankinnan asiakirjoista jo tarjouspyyntövaiheessa.

Oikea aika vaikuttaa hankinnan määrittäisiin ja päätöspäätöksiin on ennen tarjouspyynnön hyväksyntää ja hankintailmoituksen julkaisua.

Markkinavuoropuhelu

Monta tapaa toteuttaa. Ei yhtä oikeaa tapaa

- Keskustele
- Tiedota
- Kerro
- Kuuntele

Tietopyyntö, tiedotustilaisuus, tiedonhaku, hankintakalenteri ym..

Muista: Avoimuus, syrjimättömyys, tasapuolisuus

Hankinta on viestintää

Kaikissa hankinnan eri vaiheissa oikeanlainen ja oikean aikainen viestintä on ensiarvoisen tärkeää

Sähköinen viestintä ja tiedottaminen (kunnan www-sivut)

- Hankintastrategia

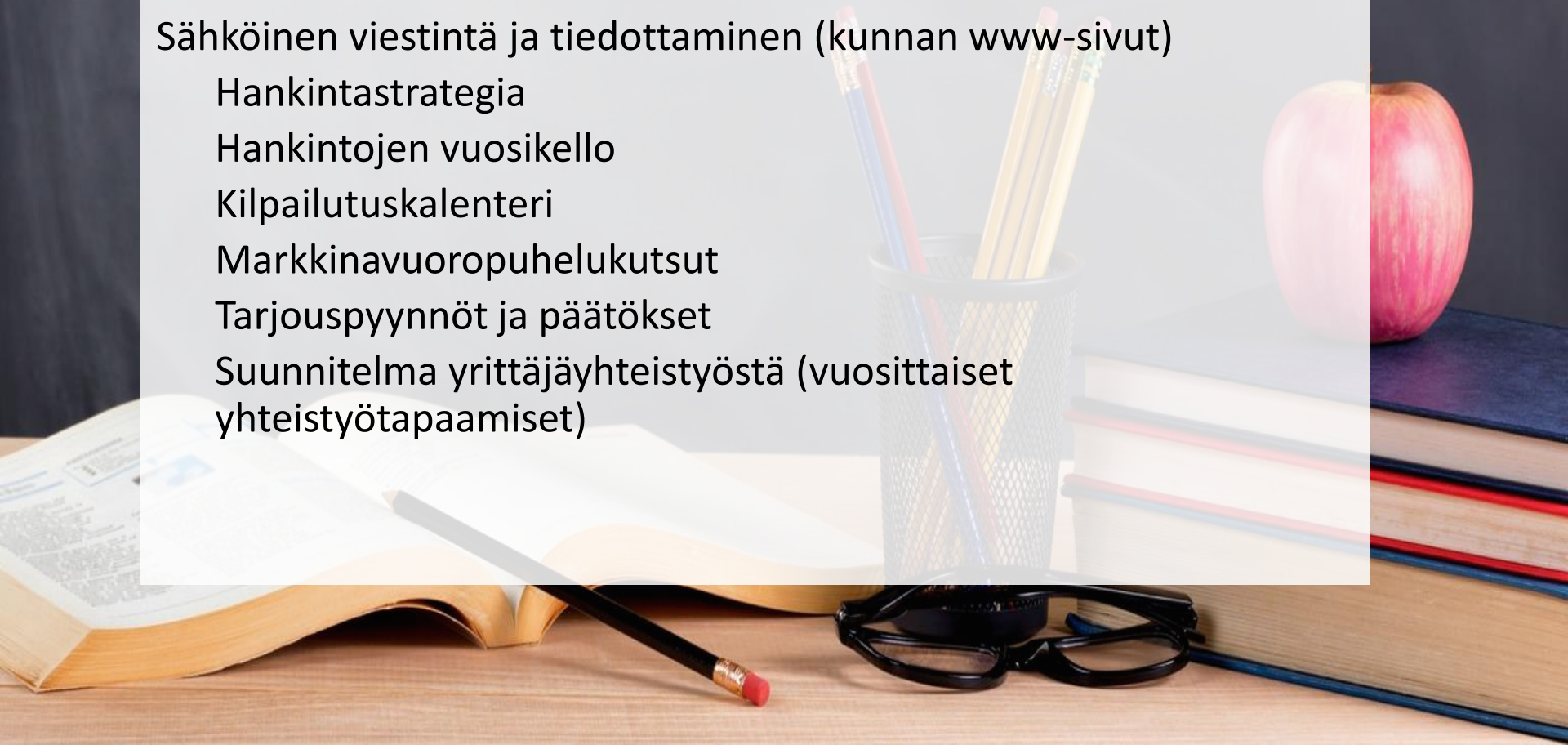
- Hankintojen vuosikello

- Kilpailutuskalenteri

- Markkinavuoropuhelukutsut

- Tarjouspyynnöt ja päätökset

- Suunnitelma yrittäjäyhteistyöstä (vuosittaiset yhteistyötapaamiset)

Markkinavuoropuhelu

- Kohdata, oppia, jakaa tietoa
- Hankintalain esityöt hallituksen esityksessä (65 §) Markkinakartoitus on osa hankinnan suunnittelua = ei osa juridista hankintamenettelyä.
- Markkinakartoituksen tarkoituksena on lisätä hankintayksikön markkinatuntemusta ja saada tarkempi käsitys siitä, miten hankinnankohde kannattaisi tarjouspyynnössä määritellä.
- Markkinakartoitus ei siten ole yksipuolista. Yritykset voivat kertoa omista tuotteistaan
- hankintayksikkö voi antaa tietoa toimittajille hankintaa koskevista suunnitelmistaan ja vaatimuksistaan.
- Hankintayksiköllä on velvollisuus huolehtia siitä, että hankintamenettelyssä toteutuu avoimuuden ja tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaatteet.

Hankinnoilla voidaan vaikuttaa

- Kestävän kehityksen huomioiminen
- Sosiaaliset näkökohdat
- Innovatiiviset toteutusvaihtoehdot

Uskalla ajatella toisin, mittaa tuloksia, älä pelkää kilpailutusprosessia.

Suunnittele yhdessä käyttäjien ja tuottajien kanssa, miten päästään parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen

Kun tulevista hankinnoista viestitään ennakkoon :

Yritykset pystyvät valmistautumaan ja vastaamaan hankkijan tarpeisiin.

Yritykset pystyvät suuntaamaan omia tulevaisuuden investointeja esimerkiksi tavoitteet täyttävään kalustoon

Yrityksillä on aikaa muodostaa kumppanuuksia palvelun tai tuotteen tarjoamiseksi.

Pohjustaa hyvien sopimuskumppaneiden löytämistä.

Mahdollistaa hankintojen yhteensovittamisen muiden hankintayksiköiden kanssa.

Julkisilla hankinnoilla on yhteiskunnallisia vaikutuksia

(1/2)

Hankintalain tavoitteina

- Hankintojen laadun parantaminen, hankkijoiden markkinatietoisuuden lisääminen markkinakartoitusten ja vuoropuheluiden kautta.
- Ympäristö- ja sosiaalisten näkökohtien huomioimisen tehostaminen. Uuden lain myötä ympäristönäkökohdat laajemmin otettavissa huomioon.
 - Esim. hankintayksikkö voi vaatia tiettyjä ympäristömerkkejä, näytöksi, että vaaditut ympäristöasiat täyttyvät. Näillä vaatimuksilla tulee kuitenkin olla liityntä hankinnan kohteeseen.

Julkisilla hankinnoilla on yhteiskunnallisia vaikutuksia

(2/2)

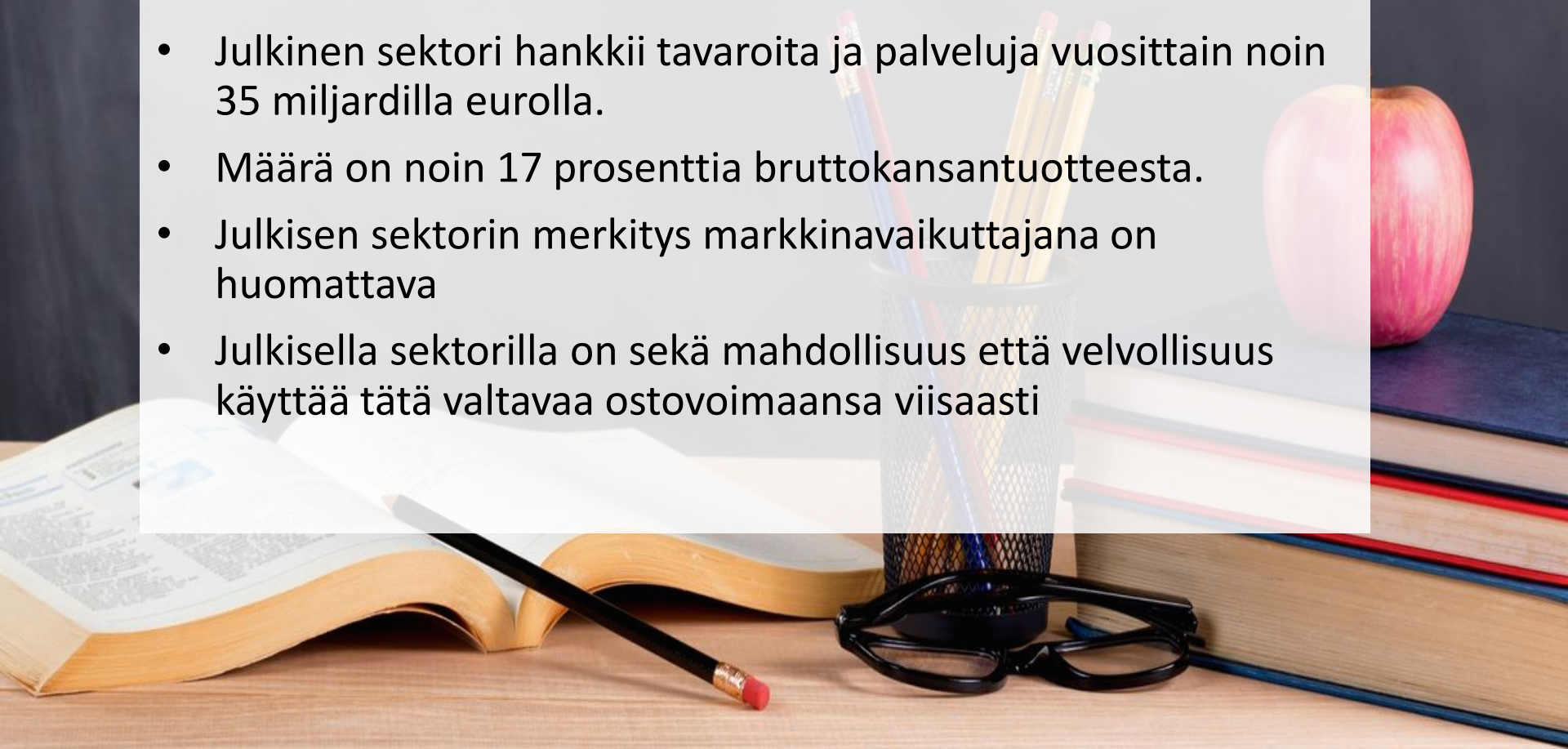
- Pk-yritysten osallistumismahdollisuuksien parantaminen. EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa on velvollisuus jakaa hankinta osiin. Mikäli tämä ei sovellu hankintaan tulee se hankinnan asiakirjoissa perustella.
- Innovaatioiden edistäminen. Hankinnan suunnittelu vaiheessa voidaan vuoropuhelussa yritysten kanssa löytää uusia ratkaisumalleja ja näin saada aikaiseksi innovaatioita, joilla tuetaan paikallaista yrittäjyyttä.
- Sosiaaliset näkökohdat hankinnoissa. Hankinnoilla voidaan työllistää, voidaan asettaa sosiaaliset tavoitteet toimitus ja tuotantoketjulle. Rakennusten suunnittelussa voidaan kiinnittää erityistä huomiota kaikkien kulkureittien esteettömyydelle. Verkkosivuja suunniteltaessa voidaan kiinnittää huomiota saavutettavuustasoon ym.

Kunnan elinvoimatekijöiden huomioiminen hankinnoissa

- Suoraan ei voida esim. kokonaistaloudellisen edullisuuden vertailussa huomioida yritysten sijoittumisen verovaikutuksia, mutta voidaan vaatia esim. työttömien työnhakijoiden työllistämistä.
- Parhaiten aluetaloutta edistäviä asioita voidaan painottaa niissä hankinnoissa jotka jäävät hankintalain soveltamisen ulkopuolelle, eli ns. pienhankinnoissa, joiden sääntely on huomattavasti kevyempää.

Julkiset hankinnat ovat merkittävä osa elinkeinoelämää

- Julkinen sektori hankkii tavaroita ja palveluja vuosittain noin 35 miljardilla eurolla.
- Määrä on noin 17 prosenttia bruttokansantuotteesta.
- Julkisen sektorin merkitys markkinavaikuttajana on huomattava
- Julkisella sektorilla on sekä mahdollisuus että velvollisuus käyttää tätä valtavaa ostovoimaansa viisaasti

Kiitos

TOIMITUSJOHTAJA, HANKINTAKOUTSI

MIA KOLJONEN

JU-HA CONSULTING OY

044 906 4818

mia.koljonen@juhaconsulting.fi

www.juhaconsulting.fi